

Результати опитування ЗВО спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» щодо задоволеності якістю навчання за освітньою програмою

Традиційно наприкінці навчального семестру було проведено дослідження оцінки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою (далі – ОП) «Фінанси, банківська справа та страхування», з метою вивчення їх задоволеності якістю освіти. Дослідження проводилося шляхом анонімного онлайн опитування з використанням Google Form. В анкетуванні на добровільній основі взяли участь 93 респонденти, у тому числі 71 здобувач вищої освіти ОС Бакалавр та 22 ОС Магістр денної форми навчання (рис. 1).

1. На якому освітньому рівні Ви навчаєтесь?

93 відповіді

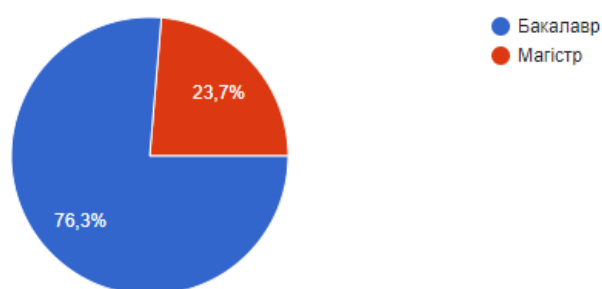

Рис. 1. Розподіл респондентів-здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітнім ступенем

Зважаючи на рівень охоплення опитуванням респондентами за усіма курсами (рис. 2), є підстави стверджувати, що результати проведеного дослідження досить репрезентативно представляють загальну думку ЗВО, що навчаються на спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в Полтавському державному аграрному університеті.

2. На якому курсі Ви навчаєтесь?

93 відповіді

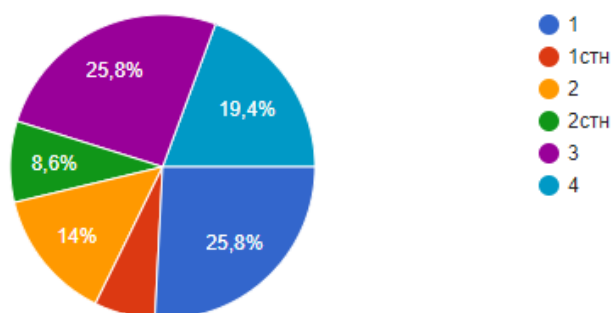

Рис. 2. Розподіл респондентів-здобувачів вищої освіти ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за курсами навчання

Відповіді на питання «На Вашу думку, Ви розумієте що таке Освітня програма (ОП), ознайомлені зі змістом навчання за обраною ОП та запланованими результатами навчання?» розподілилися наступним чином (рис. 3).

3. На Вашу думку, Ви розумієте що таке Освітня програма (ОП), ознайомлені зі змістом навчання за обраною ОП та запланованими результатами навчання?

93 відповіді

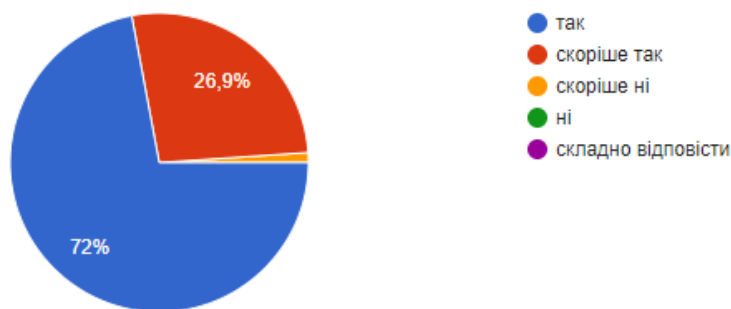

Рис. 3. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо знання ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Отже, один респондент (студент 1 курсу) зазначив, що він/вона скоріше не розуміє що таке Освітня програма, 25 респондентів (26,9 % від їх загальної кількості) відповіли, що скоріше розуміють сутність ОП, ознайомлені з нею та запланованими результатами навчання й 67 респондентів (72,0 %) впевнені, що знають що таке Освітня програма. Варто зауважити, що поставлене питання дає картину самооцінки знань респондентів, а не об'єктивну оцінку знань, оскільки добре ознайомлені з Освітньою програмою студенти можуть вважати, що їм бракує певних знань, а ті, які впевнені в своїх знаннях, насправді можуть мати помилкові розуміння. Втім, жоден з здобувачів вищої освіти не вважає, що не обізнаний з цим документом та жоден не вагався із відповіддю.

На наступне питання «Якщо на попереднє питання Ви відповіли «так» або «скоріше так», оцініть наскільки зміст ОП відповідає Вашим очікуванням щодо отримання якісної освіти» повинні були дати відповідь лише ті респонденти, які вважають, що ознайомлені зі змістом навчання за обраною ОП. За 5-ти бальною шкалою, де 1 – не відповідає, а 5 – повністю відповідає, студенти поставили оцінки від 3 (13 респондентів або 14,1 % опитаних) до 5 (47 респондентів, 51,1 % загальної кількості) – рис. 4. Таким чином, середня оцінка становить 4,4 бали.

4. Якщо на попереднє питання Ви відповіли «так» або «скоріше так», оцініть наскільки зміст ОП (набір обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін) відповідає Вашим очікуванням щодо отримання якісної освіти:

92 відповіді

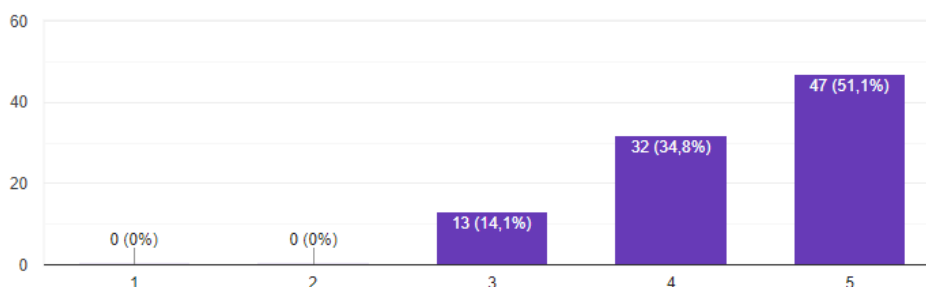

Рис. 4. Розподіл відповідей щодо відповідності змісту ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Відповіді на наступне питання дозволяють оцінити загальну задоволеність респондентів змістом навчальних дисциплін (рис. 5).

5. Яке твердження найбільше відповідає Вашій думці щодо змісту дисциплін, які Ви вивчали у цьому семестрі?

93 відповіді

Рис. 5. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо змісту дисциплін ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Більшість респондентів – 63 або 67,7 % опитаних зазначили, що навчальні дисципліни відповідають їх очікуванням і формують необхідні професійні знання та компетентності. 16 респондентів (17,2 %) відповіли, що вони формують загальні й фахові знання та компетентності, але не враховують їх особистих освітніх потреб. Ще 14 респондентів (15,1 % від їх загальної кількості) вважають, що серед дисциплін, є такі, які не є необхідними для фахової діяльності та особистісного зростання. Такий варіант відповіді найчастіше обирали ЗВО 1 курсу (8 осіб) та 4 курсу (5 осіб), він цілком очікуваний для здобувачів вищої освіти першого року навчання, на якому викладаються не лише фахові компоненти, але й дисципліни загальної підготовки.

Студенти в середньому задоволені навчанням за освітньою програмою на 4,5 бали (рис. 6). У тому числі, найнижчий рівень задоволеності навчанням у 1 курсу ОС Бакалавр – 3,9 бали, а найвищий – у 2стн ОС Бакалавр (4,8 бали).

Рис. 6. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності навчанням за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Слід врахувати, що оцінка задоволеності навчанням формувалася, зокрема, під впливом об'єктивних факторів навчання в умовах воєнного часу – тривалі періоди блекаутів, перерви навчальних занять під час повітряних тривог, загальний психологічний фон студентів тощо.

Середня оцінка задоволеності забезпеченістю навчально-методичними матеріалами також становить 4,5 бали (рис. 5).

7. Наскільки Ви задоволені забезпеченістю навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники, методичні рекомендації, матеріали у системі MOODLE тощо)?

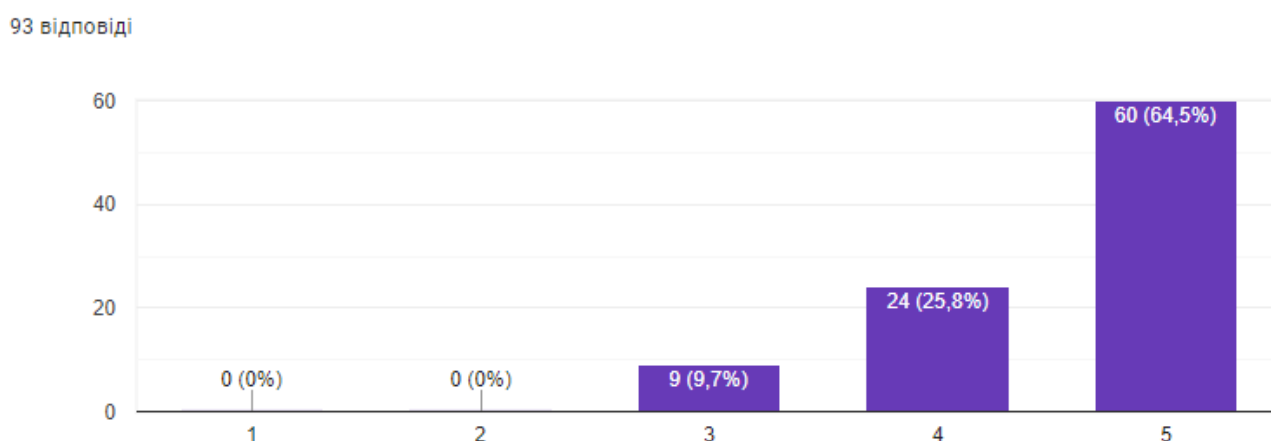

Рис. 7. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності забезпеченістю навчально-методичними матеріалами

У тому числі, екстремальні значення бальної оцінки показали ті ж курси, що і у попередньому питанні: найнижчий рівень задоволеності забезпеченням навчально-методичними матеріалами у 1 курсу ОС Бакалавр – 4,1 бали, а найвищий – у 2стн ОС Бакалавр (4,9 бали).

Аналогічною до попередніх оцінок (4,5 бали) є й середня оцінка задоволеності ЗВО методами навчання та способами викладення викладачами матеріалу (рис. 8).

8. Наскільки Ви задоволені методами навчання, способами викладення викладачами матеріалу?

93 відповіді

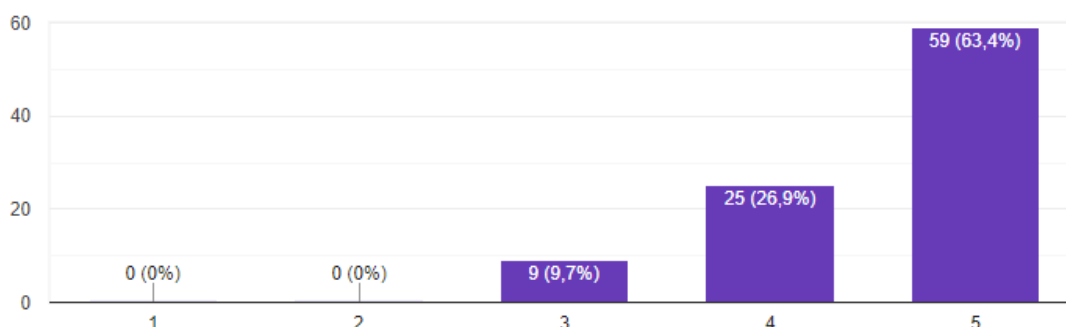

Рис. 8. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності методами навчанням

І знову, найменш задоволеними методами навчання є студенти першого курсу ОС Бакалавр – 3,7 бали, а найбільш задоволеними 2стн ОС Бакалавр (4,9 бали).

Середній бал оцінки зрозумілості та прозорості системи оцінювання знань студентів (рис. 9) аналогічний до оцінки інших аспектів навчального процесу і становить 4,5. Проте, варіація оцінок на це питання більша, ніж на попередні питання – зустрічаються оцінки 1 бал (1 респондент), 2 бали (2 респонденти), проте менше оцінок 3 бали (лише 3 респонденти). Відмітимо, що не розібралися з системою оцінювання ЗВО 1 курс як ОС Бакалавр, так і 1 курсу ОС Магістр.

9. Наскільки Ви задоволені зрозумілістю та прозорістю системи оцінювання знань студентів (чи повідомляють викладачі про методи оцінювання на початку семестру, чи дотримуються встановлених критеріїв)?

93 відповіді

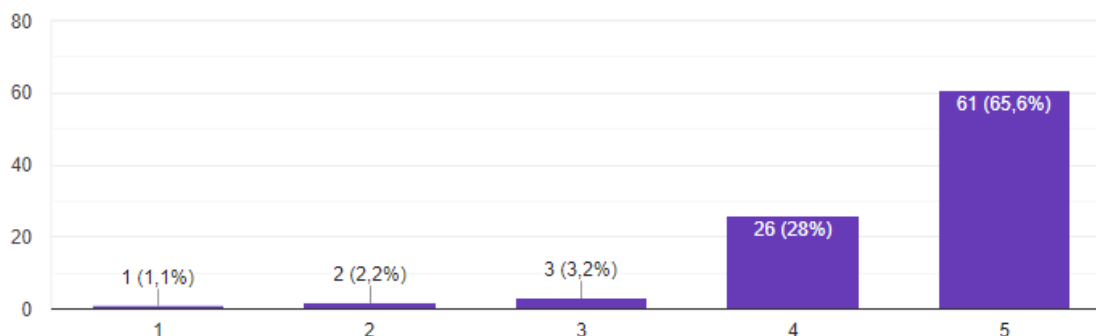

Рис. 9. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо зрозумілості системи оцінювання знань

Достатньо високий рівень задоволеності комунікацією із викладачами (рис. 10), у середньому студенти оцінюють її на 4,6 бали. Найбільш незадоволеними, як і у попередніх питаннях, є студенти 1 курсу ОС Бакалавр – 4,0 бали, а найбільш задоволеними – ЗВО 2стн ОС Бакалавр (4,9 бали).

10. Наскільки Ви задоволені комунікацією з викладачами (можливістю отримати консультацію, у тому числі онлайн)?

93 відповіді

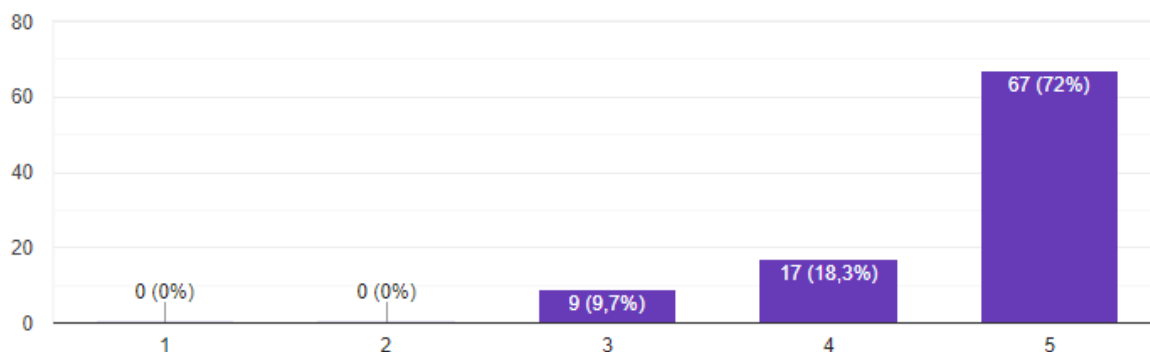

Рис. 10. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності комунікацією з викладачами

Майже не відрізняється від попередніх оцінок й середня оцінка психологічного мікроклімату в аудиторіях, доброзичливості викладачів (4,5 бали) (рис. 9).

11. Наскільки Ви задоволені психологічним мікрокліматом в аудиторіях, доброзичливістю викладачів, відсутністю проявів нетолерантності, булінгу?

93 відповіді

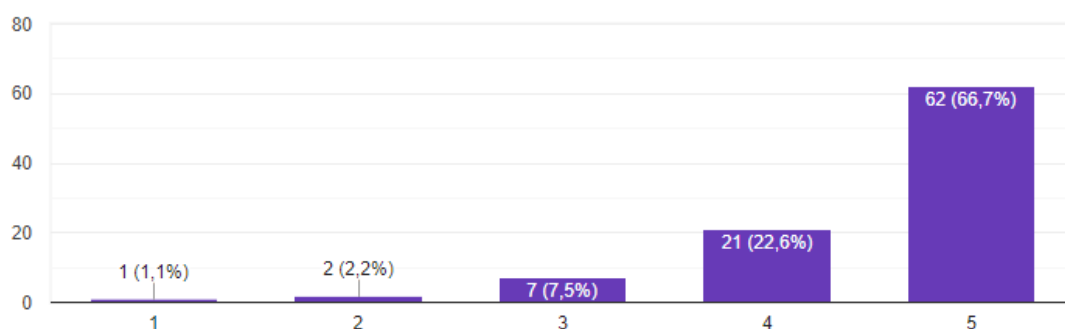

Рис. 11. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо задоволеності психологічним кліматом під час навчання

Проте, на фоні загальної задоволеності студентів психологічною обстановкою у дослідників викликало занепокоєння середня оцінка 3,4 бали, виставлена ЗВО 1 курсу ОС Бакалавр, зумовлена наявністю оцінок 1 та 2. У зв'язку з цим куратором академічної групи 1 курсу на кураторській години була проведена повторна бесіда

щодо запобігання булінгу в ПДАУ, роботи психологічної служби та омбудсмена учасників освітнього процесу в університеті.

Більшість здобувачів вищої освіти (95,6 % відповідей) зазначили, що їм забезпечене можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін (рис. 12).

12. Чи забезпечено Вам можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін?

93 відповіді

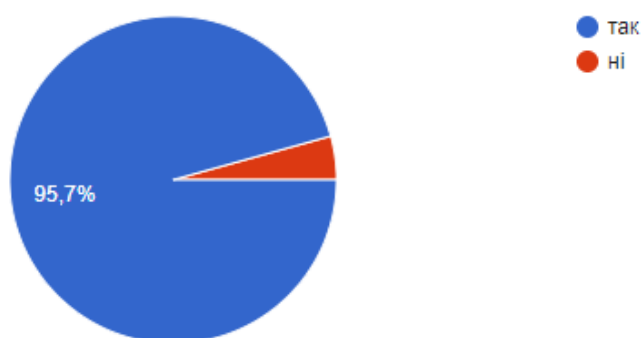

Рис. 12. Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти щодо можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії

Щодо напрямів підвищення якості навчального процесу за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» здобувачі вищої освіти вважають за потрібне набуття студентами додаткових соціальних навичок (soft skills); подальше вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчального процесу; запрошення до проведення занять спеціалістів-практиків, роботодавців; впровадження інноваційних, інтерактивних способів подачі матеріалу; розширення переліку баз виробничої практики, покращення можливостей її проходження (табл. 1).

Таблиця 1

Узагальнення відповідей на питання «Які напрями підвищення якості навчального процесу за ОП Ви вважаєте найважливішими?»

Варіанти відповідей	Кількість респондентів, які дали відповідь	% респондентів, які дали відповідь
Набуття студентами додаткових соціальних навичок (soft skills) – вміння працювати у команді, стресостійкість, здатність планувати роботу та робочий час тощо	63	67,7
Запрошення до проведення занять спеціалістів-практиків, роботодавців	60	64,5
Впровадження інноваційних, інтерактивних способів подачі матеріалу	57	61,3

Варіанти відповідей	Кількість респондентів, які дали відповідь	% респондентів, які дали відповідь
Вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчального процесу	38	40,9
Розширення переліку баз виробничої практики, покращення можливостей її проходження	31	33,3
Дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками навчального процесу	26	28,0
Інше	2	2,2

У цілому підсумки анкетування дозволяють зробити наступні висновки:

1) здобувачі вищої освіти знайомі з документом Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування» і в цілому задоволені навчання у середньому на 4,5 бали за 5-бальною шкалою. При цьому оцінки різних аспектів навчання – забезпеченість навчально-методичними матеріалами, зрозумілість і прозорість оцінювання, комунікація з викладачами, психологічний клімат тощо майже не відрізнялися і становили $4,5 \pm 0,1$ бали;

2) пріоритетними напрямками покращення якості освітніх послуг та формування необхідних компетентностей здобувачів вищої освіти є набуття студентами додаткових соціальних навичок, вдосконалення практичної підготовки, методичного забезпечення.

Результати анкетування узагальнили:

Безкровний О.В. – гарант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Єгорова О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.